

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 23 augustus 2022
Betreft Antwoorden op Kamervragen over het illegaal boren naar zout

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de leden Beckerman (SP) en Nijboer (PvdA) (kenmerk 2022Z15472, ingezonden 8 augustus 2022) over het boren van een zoutput door Nedmag. Bij de beantwoording van de vragen heb ik Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) betrokken.

J.A. Vijlbrief
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

2022Z15472

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

1

Kent u de artikelen «Zoutbedrijf gebruikt listige truc om te boren waar dat eigenlijk nog niet mag» en «Nedmag boort op omstreden locatie, omwonenden woedend»?

Ons kenmerk
PDGGO-DTDO / 22398476

Antwoord

Ja, die artikelen ken ik.

2

Klopt het dat Nedmag op locatie WHC-1 te Borgercompagnie gestart is met boren in zuidelijke richting naar put VE-7, waar nog geen vergunning voor is? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord

Ja, het klopt dat Nedmag gestart is met boren naar put VE-7 zonder dat zij daar op dat moment de benodigde vergunning voor had. Op 30 april 2021 verleende mijn voorganger de omgevingsvergunning aan Nedmag voor de boringen van de putten VE-5 en VE-6.

Op 8 juli 2022 heeft Nedmag per email laten weten dat het aangetroffen zout in put VE-5 niet voldoet aan de verwachtingen en gewenste kwaliteit. Nedmag heeft toen aangegeven naar locatie VE-7 te willen boren in plaats van VE-6. Namens mij is aangegeven dat er een omgevingsvergunning is vereist om naar VE-7 te mogen boren. Deze vergunning is op 22 juli 2022 aangevraagd en wordt door mij verleend.

Nedmag is op 22 juli 2022 begonnen met de boring naar VE-7. Ik vind het moeilijk te begrijpen dat, gezien de onrust die er in de omgeving is over de zoutwinning, Nedmag is begonnen met boren van VE-7 zonder daarover eerst de omgeving te informeren. Dit heb ik Nedmag ook laten weten. Ik wil daarnaast ook op werkbezoek gaan om te spreken met inwoners en Nedmag.

3

Hoe karakteriseert u het gegeven dat Nedmag door de namen van putten te wijzigen tracht een manier te vinden om op een andere locatie te mogen boren?

Antwoord

Iedere nieuwe vergunningsaanvraag die ik binnenkrijg, beoordeel ik op basis van inhoud. Dat is hier ook het geval.

Nedmag heeft een vergunning aangevraagd voor het boren van de put VE-7 in de plaats van het boren van put VE-6. Put VE-7 wordt vanaf exact de zelfde locatie en met de zelfde installatie geboord. Met de boring van put VE-7 vervalt de mogelijkheid voor het boren van put VE-6.

Alhoewel de bovengrondse locatie van VE-6 gelijk is aan VE-7, is een omgevingsvergunning nodig voor deze wijziging, omdat hierbij feitelijk de naam van de boring wordt gewijzigd. Hierbij wordt getoetst of de wijziging tot andere milieueffecten leidt. Dat is niet het geval. De ondergrondse bestemming VE-7 ligt op vergelijkbare afstand en diepte als VE-6, maar een andere kant op.

4

Waarom werkt uw ministerie mee aan een boring van een zoutput waaruit volgens het huidige Instemmingsbesluit niet gewonnen mag worden?

Antwoord

Het is juist dat er geen zout mag worden gewonnen op basis van het huidige instemmingsbesluit uit caverne VE-7. Om zout te mogen winnen uit caverne VE-7 moet Nedmag eerst een wijziging van het winningsplan indienen of verzoeken tot wijziging van het instemmingsbesluit, waarover ik een separaat besluit dien te nemen.

De aanvraag die door Nedmag is ingediend, is door mij in behandeling genomen en ik ben inderdaad nu tot vergunningverlening overgegaan, rekening houdend met het advies van SodM op het conceptbesluit.

De nieuwe vergunning heeft geen betrekking op beoordeling van de voorgenomen winning uit caverne VE-7, maar ziet uitsluitend op de boorwerkzaamheden. De milieueffecten van de boring van put VE-7 verschillen niet van die van de boring van put VE-6. Gezien het toetsingskader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) verleen ik daarom de aangevraagde vergunning. Met de afgifte van dit besluit mag Nedmag put VE-7 aanboren en vervalt daarmee de toestemming om put VE-6 aan te boren.

5

Is in het verlengde van de aanvraag van Nedmag om te komen tot een titelwijziging van VE-6 in VE-7 overleg geweest tussen Nedmag en uw ministerie over een wijziging van het Instemmingsbesluit met als doel de winning uit VE-7 toe te staan?

Antwoord

Nee, er is niet inhoudelijk gesproken tussen Nedmag en mijn ministerie over wijziging van het instemmingsbesluit met als doel de winning uit VE-7 toe te staan. Naast dat er een omgevingsvergunning voor het boren van put VE-7 nodig is, is namens mij ook aangegeven dat om zout te mogen winnen uit caverne VE-7, Nedmag eerst een wijziging van het winningsplan moet indienen of verzoeken tot wijziging van het instemmingsbesluit. Het winnen van zout uit caverne VE-7 in plaats van VE-6 is niet in overeenstemming met het instemmingsbesluit met het winningsplan.

6

Heeft uw ministerie hierover een positief signaal gegeven? Zo nee, waarom werkt uw ministerie dan mee aan deze boring?

Antwoord

Nee. Er is geen signaal afgegeven over de winning uit VE-7. Zie ook het antwoord op vraag 4.

7

Waarom heeft uw ministerie in deze vergunningsprocedure gekozen voor «een verkorte procedure»?

8

Waarom wordt niet de volledige procedure gevolgd, zeker gezien de enorme mijnbouwschade in het gebied, waar bewoners al mee te kampen hebben?

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Antwoord op vraag 7 en 8

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de activiteit milieuneutraal veranderen van de boring. Dat kan omdat de milieueffecten van de aanleg van de put VE-7 hetzelfde zijn als van de aanleg van put VE-6. Op een dergelijke aanvraag is op grond van de Wabo de reguliere voorbereidingsprocedure van 8 weken van toepassing.

Ons kenmerk
PDGGO-DTDO / 22398476

9

Deelt u de mening dat na het incident van 2018, waarbij miljoenen liters pekelwater en mogelijk duizenden liters diesel weglekten, veiligheid (eindelijk) de hoogste prioriteit moet krijgen?

Antwoord

De veiligheid van omwonenden van mijnbouwactiviteiten heeft voor mij de hoogste prioriteit. Het boren van de putten heeft geen veiligheidsvraagstukken op basis waarvan ik de vergunning zou moeten weigeren. Het boren van putten betreft een tijdelijke activiteit die geluids- en trillingeffecten met zich meebrengt. Dat deze effecten van tijdelijke aard zijn, is er de reden van dat een verzoek om voorlopige voorziening voor het boren van de putten op 26 november 2021 is afgewezen door de rechtbank Den Haag.

10

Bent u nog steeds van mening dat de hervatting van de zoutwinning de juiste beslissing was?

Antwoord

Ja, onder het stellen van voorschriften zijn de aangevraagde activiteiten vergund en is het instemmingsbesluit vastgesteld. Mits wordt voldaan aan de gestelde voorschriften, ben ik van mening dat zoutwinning verantwoord is.

11

Klopt het dat, toen uw ministerie in 2021 toestemming gaf tot het hervatten van de winning, daar strikte voorwaarden aan waren verbonden om de veiligheid te borgen? Klopt het dat een belangrijke veiligheidsmaatregel was dat put VE-7 en VE-8 niet mochten worden aangeboord, voordat onderzoek zou hebben plaatsgevonden naar de bodemdaling als gevolg van winning uit putten VE-5 en VE-6?

Antwoord

Ja, het klopt dat er strikte voorwaarden verbonden zijn aan de winning van het zout. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in het instemmingsbesluit op het winningsplan. De analyse zoals genoemd in artikel 5 van het instemmingsbesluit met het winningsplan, ziet op de winning van het zout en heeft geen betrekking op de boring. Deze voorwaarde is gesteld naar aanleiding van het advies van de Mijnraad op het winningsplan. De Mijnraad adviseerde in overweging te nemen om Nedmag van de geplande 4 cavernes er eerst slechts 2 te laten aanleggen en te ontwikkelen. Met de verkregen gegevens uit de eerste twee cavernes kan Nedmag het geomechanisch model toetsen en eventueel opnieuw valideren om daarmee onzekerheden in de bodemdalingsprognose zoveel mogelijk te reduceren.

Om die reden is aan de instemming met het winningsplan tot zoutwinning een voorwaarde verbonden om voor aanvang van de caverneontwikkeling van de derde en vierde caverne (VE-7 en VE-8) Nedmag een analyse van de effecten van de winning uit de eerste twee cavernes (VE-5 en VE-6) aan mij te overleggen. De ontwikkeling van de derde en vierde caverne mag uitsluitend worden aangevangen als uit deze analyse aannemelijk wordt dat de bodemdaling ten gevolge van de totale winning zoals opgenomen in het winningsplan niet zal worden overschreden. Het instemmingsbesluit bepaalt zodoende dat nu nog niet mag worden gewonnen uit caverne VE-7.

12

Klopt het dat deze put VE-7 nu, zonder onderzoek, wel wordt aangeboord en toezichthouder SODM op 9 juli aan zoutwinner Nedmag heeft laten weten dat het geen vergunning heeft voor het ondergronds boren naar VE-7?

Antwoord

Ja, op 9 juli 2022 heeft ook SodM aan Nedmag medegedeeld dat Nedmag niet beschikt over de juiste vergunning voor het aanboren van VE-7

Ik ga ervan uit dat met 'onderzoek' aan de analyse wordt gerefereerd zoals benoemd artikel 5 van het instemmingsbesluit. Hiervoor verwijs ik naar mijn antwoord op vraag 11.

13

Waarom is er niet ingegrepen toen bleek dat Nedmag illegaal aan het boren was?

Antwoord

Op 1 augustus 2022 heeft SodM een handhavingsverzoek ontvangen. SodM heeft op 9 augustus 2022 besloten om het handhavingsverzoek af te wijzen. SodM deed dit op grond van het feit dat Nedmag op 22 juli 2022 een ontvankelijke vergunningaanvraag heeft ingediend voor het boren van put VE-7. Aangezien de omgevingsvergunning al in voorbereiding was, was er sprake van zicht op legalisatie. SodM publiceert de besluiten op handhavingsverzoeken op haar website.

14

Klopt het dat Nedmag nu zelfs beloofd wordt, doordat het ministerie de aanvraag van Nedmag ontvankelijk heeft verklaard en daarmee de illegale boring niet stopt, maar Nedmag juist zicht heeft op legalisatie?

Antwoord

Nee, Nedmag heeft een aanvraag ingediend die in behandeling is genomen. De inspecteur-generaal der mijnen (hierna: IGM) heeft een zelfstandige bevoegdheid ten aanzien van handhaving. De IGM heeft vanaf de aanvang van de boring, met de legalisatie in zicht, toezicht gehouden op de boring.

15

Waarom worden de economische belangen verkozen boven de veiligheid?

Antwoord

De veiligheid van omwonenden staat voorop. Een boring van een put leidt niet tot bodembeweging en leidt zodoende niet tot een risico voor de veiligheid van omwonenden. De vergunning voor het boren naar caverne VE-7 is getoetst op de effecten voor milieu. De economische belangen zijn geen onderdeel van de beoordeling van de aanvragen van Nedmag.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Ons kenmerk
PDGGO-DTDO / 22398476

16

Snapt u dat bewoners rondom deze zoutwinningslocaties woest zijn?

Antwoord

Ik snap de emoties van omwonenden. Zij ervaren overlast en dat er begonnen is met boren voordat ik een vergunning heb gegeven, leidt begrijpelijkerwijs tot woede. Maar ik wil herhalen dat de veiligheid voorop staat. SodM houdt toezicht op de boring en als er twijfels zijn over de veiligheid, grijpt SodM in. SodM ziet hier op dit moment geen aanleiding voor.

17

Snapt u dat deze gang van zaken het vertrouwen in de overheid nog verder onder druk zet?

Antwoord

Ik kan me voorstellen dat, nu Nedmag zonder vergunning en voor eigen risico is gaan boren, dit weinig vertrouwen wekt in Nedmag. Dit heeft echter geen invloed op de zorgvuldigheid waarmee de aanvraag wordt getoetst.

Men mag erop vertrouwen dat de verlening van vergunningen plaatsvindt op zorgvuldige wijze en in overeenstemming met de daarvoor geldende wetgeving. Dit is wat ik in deze procedure ook gedaan heb.

Net als vergunningverlening is ook handhavend optreden aan regels gebonden. Als er sprake is van een overtreding van een wettelijk voorschrift, dan moet SodM, als het bestuursorgaan dat bevoegd is om handhavend op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik maken. Dit vanwege het algemeen belang dat is gediend met handhaving. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag SodM afzien van handhavend optreden. Dit kan zich voordoen als concreet zicht op legalisatie bestaat. Voorts kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.

18

Deelt u de mening dat omwonenden door dit handelen van Nedmag en de overheid verder in een machteloze positie zijn geduwd? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord

Ja, ik was immers nog bezig met de beoordeling van de aanvraag toen Nedmag de boring had gestart. De bewoners hebben dan ook SodM gevraagd om te handhaven. De IGM heeft dit verzoek afgewezen.

Inmiddels is de aanvraag voor de boring getoetst en wordt de vergunning verleend.

19

Welke contacten zijn er de afgelopen maanden geweest tussen uw ministerie en Nedmag?

Programma DG Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

Antwoord

Op 8 juli 2022 heeft Nedmag per mail laten weten dat het aangetroffen zout in put VE-5 niet voldoet aan de verwachtingen en de gewenste kwaliteit. Nedmag heeft toen aangegeven naar locatie VE-7 te willen boren.

Namens mij is op 12 juli 2022 telefonisch aangegeven dat er een omgevingsvergunning is vereist om naar VE-7 te mogen boren. In aanvulling daarop is in hetzelfde gesprek aan Nedmag medegedeeld dat voor het mogen winnen van zout uit caverne VE-7 Nedmag eerst een wijziging van het winningsplan moet indienen of verzoeken tot wijziging van het instemmingsbesluit.

Op 22 juli 2022 is er een onlineoverleg geweest tussen Nedmag en medewerkers van mijn ministerie en SodM over de indiening van de vergunningaanvraag voor boring van put VE-7. Nedmag heeft nog diezelfde dag vergunning aangevraagd.

Ons kenmerk
PDGGO-DTDO / 22398476

20

Welke contacten zijn er de afgelopen maanden geweest tussen uw ministerie en de omwonenden van de Nedmag-locaties?

Antwoord

Gedurende werkzaamheden is het aan Nedmag om contact met de omgeving te onderhouden en de omwonenden te informeren over de voortgang of voorgenomen werkzaamheden. Een omwonende heeft contact opgenomen met mijn ministerie nadat ik de vergunningaanvraag heb ontvangen en de kennisgeving ervan heb gepubliceerd. Over de inhoud van de kennisgeving is e-mail contact geweest tussen deze omwonende en mijn ministerie. Om de beoordeling van een aanvraag zorgvuldig te kunnen uitvoeren is het niet passend als ik tijdens die periode communiceer over de inhoudelijke voortgang.

21

Op welke wijze zijn de omwonenden door Nedmag geïnformeerd over het ondergronds boren naar een nieuwe locatie? Zijn alle omwonenden hiermee juist geïnformeerd?

Antwoord

Nedmag verstuurd regelmatig nieuwsbrieven per e-mail aan alle omwonenden die zich daarvoor hebben ingeschreven. Met de nieuwsbrief van 2 augustus 2022 zijn omwonenden geïnformeerd over de wijzigingen in de boring.

22

Op welke wijze zijn de omwonenden door het ministerie geïnformeerd over het ondergronds boren naar een nieuwe locatie? Zijn alle omwonenden hiermee juist geïnformeerd?

Antwoord

Het is aan Nedmag om contact met de omgeving te onderhouden en de omwonenden te informeren over het verloop van de werkzaamheden of voorgenomen werkzaamheden. SodM is de onafhankelijke toezichthouder en heeft zicht op de dagelijkse werkzaamheden. Ik ben bevoegd gezag voor de vergunningverlening en heb de aanvraag gepubliceerd, zodat iedereen er kennis

van kan nemen dat ik een aanvraag te beoordeling heb ontvangen. Zie verder ook het antwoord op vraag 20.

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

23

Handelt Nedmag naar de aanbevelingen uit het zeer kritische rapport over de sector zout dat toezichthouder SODM in 2018 publiceerde? Is voldaan aan de aanbeveling «blijf ruim binnen de grenzen van het winningsplan en ga op tijd in gesprek met de omgeving, de toezichthouder en de vergunningverlener wanneer de grenzen in zicht komen»? Kunt u uw antwoord toelichten?

Ons kenmerk
PDGGO-DTDO / 22398476

Antwoord

Er vindt nog geen zoutwinning plaats uit de nieuwe cavernes, zodoende werkt Nedmag nog ruim binnen de grenzen van het winningsplan. Echter, zoals ik ook in antwoord op vraag 20 aangaf, is het aan Nedmag om contact met de omgeving te onderhouden en de omwonenden te informeren over het verloop van de werkzaamheden of voorgenomen werkzaamheden. Ik constateer dat Nedmag in hun nieuwsbrief aan omwonenden van 15 juli 2022 nog niet inging op de tegenvallende resultaten van VE-5 en de door hen gewenste wijziging van ondergrondlocatie van VE-6 naar VE-7.

24

Hoe heeft het ministerie voldaan aan de door SODM gedane aanbevelingen in het rapport over de sector zout? Is voldaan aan de aanbeveling om de toegankelijkheid van de gegevens over de ondergrond beter te borgen? Hoe is voldaan aan de aanbeveling om de schadeafhandeling te verbeteren?

Antwoord

Voor de invulling die ik geef aan de op 12 juni 2018 door SodM gedane aanbevelingen in het rapport over de sector zout, verwijs ik naar de brief van mijn voorganger van 27 september 2018 (Kamerstuk 32849 nr. 136).

Ter opvolging van de aanbeveling om de toegankelijkheid van de gegevens over de ondergrond beter te borgen, publiceer ik de vergunningen en vergunningsaanvragen centraal op www.mijnbouwvergunningen.nl.

Ter opvolging van de aanbeveling van de schadeafhandeling kan, wanneer particulieren vermoeden dat de schade aan een woning of gebouw komt door bodembeweging als gevolg van zoutwinning, men sinds 1 november 2021 deze schade melden bij de Commissie Mijnbouwschade.

25

Voldoet Nedmag aan alle (andere) afspraken die in het instemmingsbesluit van 2021 zijn vastgelegd?

Antwoord

SodM heeft niet geconstateerd dat de artikelen in het instemmingsbesluit niet worden nageleefd.

26

Kunt u deze vragen één voor één en voor het eerstvolgende commissiedebat Mijnbouw beantwoorden?

Antwoord

Ja.